

підтримку, яка позначена в рамках національної промислової політики.

При формуванні промислових кластерів варто мати на увазі існуючі усередині них вертикальні (постачальник/споживач) і горизонтальні коопераційні й інші господарські зв'язки (загальна база споживання ресурсів, повністю сумісні технології) на регіональному рівні. На першому етапі треба залучати найважливіші «ноу-хау» і такі, що здатні до ефективної інтеграції різних прогресивних технологій, з інших країн. В Україні слід формувати конкурентоздатні підприємства (галузі) – постачальники навколо промислових «стовпів» і секторів економіки.

У світовій практиці з'явилася тенденція, характерна для великих компаній: делегування виробництва проміжних продуктів і сфери ключових послуг іншим, у тому числі й малим підприємствам. Такий підхід впливає на малий бізнес, сприяючи його промислово-інноваційній орієнтації й досягненню якісно нового рівня технологій, організації й управління виробництвом у всіх інших сферах господарської діяльності. Оскільки конкурентоспроможність сучасних економік пов'язана з наявністю тісних зв'язків між їхніми секторами, є доцільним системне формування промислових кластерів навколо ключових галузей. Є доцільним також включити до них сферу послуг (сучасні дистриб'юторські й банківські системи), що дозволяє наблизити продукцію й технології до кінцевого споживача.

Таким чином, співробітництво стає усе більш необхідним, але воно ж несе відому небезпеку – можливість втрати якщо не формальної самостійності, то здатності виробничо-інтегрованої структури до самостійного поводження на ринку, освоєння нових продуктів, нових технологій й ін. Тому у низці країн в останні десятиліття набули значення ефективні «кластерні стратегії», особливо з того часу, як уряди стали приділяти більше уваги сильним неенергоємним галузям власної країни й перестали копіювати чужі досягнення в сфері високих технологій. Відправною точкою для реалістичної кластерної стратегії є сильні сторони національної економіки. Така стратегія будується на центрах ділової активності, що вже довели свою силу й конкурентоздатність на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Ляшенко В.И., Кошелева Е.Г., Толмачева А.Ф. Механизмы регулирования развития малого предпринимательства в Украине : Монография. - Донецк: ООО «Юго-Восток, ЛТД», 2008. - 495 с.
2. Будущее экономики – в кластерных формированиях // Деловой вестник. - 2008. - №6. - С. 12-15.
3. Економіка. Менеджмент. Підприємництво: Збірник наукових праць. № 20, 2008 рік

УДК 330.142.23

Власова І.В., Юркевич О.М.

*к.е.н., доценти, доценти кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ЩОДО СУТІСНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ

Важливим економічним інструментом інноваційного розвитку країни є венчурне фінансування, у якому ключова роль належить венчурному капіталу.

Процес венчурного фінансування забезпечує перетворення пасивних грошових коштів в особливий вид активного фінансового капіталу, що забезпечує його власникам високі прибутки. Поєднуючи динамізм і високу прибутковість, венчурний капітал стає важливим чинником успішного переходу економіки країни на інноваційний шлях розвитку.

За сучасних умов відсутня єдина думка щодо природи венчурного капіталу. Існують точки зору, згідно з якими венчурний капітал – це різновид фінансового або фіктивного капіталу.

За умов нестабільності в економіці, підвищених ризиків, невизначеності і волатильності на фінансових ринках до структури фінансового капіталу відносять і людський капітал у вигляді управлінських умінь й досвіду ведення бізнесу. У поєднанні, людський і фінансовий капітали утворюють специфічне поняття – «венчурний капітал», що забезпечує інноваційну трансформацію економіки.

Назва «венчурний» походить від англійського venture - «ризикове підприємство або починання». Визначення поняття «венчурний капітал» наведені в табл. 1 [1].

Також можна виокремити наступні підходи до характеристики венчурного капіталу: європейський (ширше трактування) і американський (вужче трактування). У США до венчурного капіталу включають інвестиції у високотехнологічні компанії, що знаходяться на ранніх стадіях розвитку («насінневий» і на стадії «старт-апа»). Згідно європейському підходу венчурний капітал складається з різних видів акціонерних інвестицій, що припадають на всі стадії розвитку високотехнологічних підприємств. Для країн Європи характерні венчурні інвестиції, що містять операції з викупу акцій за допомогою кредитних ресурсів, інвестиції в проблемні компанії, первинні публічні розміщення цінних паперів (ІРО). Терміни «венчурний капітал» і «прямі інвестиції» або «венчурний (ризиковий) капітал» використовують як синоніми.

Таблиця 1

Визначення поняття «венчурний капітал»*

<i>Національна асоціація венчурного капіталу [2]</i>
1) сегмент індустрії прямих інвестицій, які фокусується на інвестуванні в нові компанії з високим потенціалом зростання за умов високого ризику; 2) капітал професійних інвесторів, які надають підтримку по лінії менеджменту молодим швидко зростаючим підприємствам, що мають значний потенціал конкурентоспроможного розвитку
<i>Європейська асоціація прямих приватних інвестицій і венчурного капіталу [3]</i>
грошові кошти професійних учасників ринку, що інвестуються спільно з підприємницькими коштами для фінансування ранніх стадій розвитку підприємства (посівної і стартової) або на етапі розширення
<i>Російська асоціація венчурного інвестування (РАВІ)</i>
джерело капіталу для прямого інвестування і форма вкладення коштів у приватні підприємства
<i>Українська асоціація інвестиційного бізнесу</i>
1) капітал, інвестований у проект з високим ступенем ризику, особливо грошовий капітал, інвестований в новостворене підприємство або в розширення бізнесу вже існуючої компанії в обмін на її акції
<i>А. Фолом'єв, М. Нойберт [4]</i>
особливий ресурс, що уособлює єдність фінансового і людського капіталів, а тому володіє синергетичним ефектом впливу на ділову активність в господарських системах шляхом сприяння розвитку інноваційної та інвестиційної діяльності
<i>Воронцов В.А., Івіна Л.В. [5, с. 8]</i>
довгострокові (5-7 років) високоризикові інвестиції приватного капіталу в акціонерний капітал новостворюваних малих високотехнологічних, перспективних підприємств (венчурних підприємств), що зорієнтовані на розробку і виробництво наукомістких продуктів, з метою їх розвитку і розширення та отримання прибутку від приросту вартості вкладених коштів
<i>Аньшин В.М., Філін С.А. [6]</i>

особлива форма вкладення капіталу в об'єкти інвестування з високим рівнем ризику в розрахунку на швидке отримання високої норми доходу
<i>Гулькін П.Г. [7]</i>
1) це капітал, який сприяє росту конкретного бізнесу шляхом надання визначеної суми грошових коштів в обмін на долю у статутному капіталі або певний пакет акцій; 2) це форма фінансування, за якої інвестор, що вкладає кошти в компанію, не гарантований від можливої втрати заставою або закладом
<i>Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. С. [8]</i>
система відносин між суб'єктами венчурного підприємництва, що забезпечує акумуляцію вільних коштів і вкладення їх в інноваційні проекти з метою дослідження, освоєння і комерціалізації нововведень

**Джерело: систематизовано автором*

Список використаних джерел:

1. Венчурний капітал як особлива форма капіталу / І. В. Власова // Фінансовий простір. - 2015. - № 1. - С. 69-75.
2. Сайт Національної асоціації венчурного капіталу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nvca.org>.
3. Сайт Європейської асоціації прямих приватних інвестицій і венчурного капіталу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.evca.eu>.
4. Фоломьев А. Н. Венчурный капитал / А. Н. Фоломьев, М. Нойберт. - СПб.: Наука, 1999. - 142 с.
5. Ивина Л.В. Основные понятия и термины венчурного финансирования: учеб. пособие / Ивина Л.В., Воронцов В.А. - М.: Академический Проект, 2002. – 255 с.
6. Аньшин В.М. Менеджмент инвестиций и инноваций в малом и венчурном бизнесе: учеб. пособ. / Аньшин В.М., Филин С.А. - М.: АНКИЛ, 2003. – 360 с.
7. Гулькин П. Г. Венчурные и прямые частные инвестиции в России: теория и десятилетие практики / Гулькин П. Г. – СПб.: ООО «Аналитический центр «Альпари СПб», 2003. – 240 с.
8. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія / Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. С. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с.

УДК 65.012.8

Ганущак Т.В.

*доцент кафедри фінансів та банківської справи
Київського університету ринкових відносин*

Лукашенко А.Ю.

студент магістратури

Київського університету ринкових відносин

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

У ринкових умовах господарювання підприємство, як відкрита система, функціонує у складному зовнішньому середовищі, яке характеризується нестабільністю та динамічністю. Таке середовище змушує керівництво миттєво адаптовуватися до нових умов, отримувати нові знання законів розвитку та пошуку шляхів виживання в ринковій економіці, враховувати чинники невизначеності та економічного середовища.

Поняття «економічна безпека» пройшло багато переосмислень у зв'язку зі зміною умов зовнішнього середовища і з урахуванням факторів, які зумовлюють процеси управління. Вперше дане поняття почало застосовуватися на Заході у зв'язку із зростанням проблеми обмеженості ресурсів та розпадом колоніальної системи. Це призвело до порушення традиційних зв'язків між постачальниками ресурсів, життєво необхідних індустріальним суспільствам. [1]

Прикладом розгляду економічної безпеки взято комунальне підприємство «Київпастранс», що створене з метою забезпечення надання послуг з перевезення пасажирів наземним автомобільним та електротранспортом